TEISINGUMO TEISMO (didžioji kolegija) SPRENDIMAS

2008 m. gruodžio 16 d.*

Byloje C-73/07

dėl *Korkein hallinto-oikeus* (Suomija) 2007 m. vasario 8 d. Sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2007 m. vasario 12 d., pagal EB 234 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Tietosuojavaltuutettu

prieš

Satakunnan Markkinapörssi Oy,

Satamedia Oy,

TEISINGUMO TEISMAS (didžioji kolegija),

kurį sudaro pirmininkas V. Skouris, kolegijų pirmininkai P. Jann, C. W. A. Timmermans, A. Rosas, K. Lenaerts ir A. Ó Caoimh, teisėjai P. Kūris, E. Juhász, G. Arestis, A. Borg Barthet, J. Klučka, U. Lõhmus ir E. Levits (pranešėjas),

* Proceso kalba: suomių.

generalinė advokatė J. Kokott,
posėdžio sekretorė C. Strömholm, administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2008 m. vasario 12 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

— *Satakunnan Markkinapörssi Oy* ir *Satamedia Oy*, atstovaujamos *lakimies* P. Vainio,

— Suomijos vyriausybės, atstovaujamos J. Heliskoski,

— Estijos vyriausybės, atstovaujamos L. Uibo,

— Portugalijos vyriausybės, atstovaujamos L. I. Fernandes ir C. Vieira Guerra,

— Švedijos vyriausybės, atstovaujamos A. Falk ir K. Petkovska,

— Europos Bendrijų Komisijos, atstovaujamos C. Docksey ir P. Aalto,

susipažinęs su 2008 m. gegužės 8 d. posėdyje pateikta generalinės advokatės išvada,

priima šį

Sprendimą

1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą susijęs su 1995 m. spalio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 95/46/EB dėl asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo (OL L 281, 1995, p. 31; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių kalba, 13 sk., 15 t., p. 355, toliau – direktyva) išaiškinimu.

2 Šis prašymas pateiktas byloje tarp duomenų apsaugos priežiūros pareigūno (*tietosuojavaltuutettu*, toliau – pareigūnas) ir duomenų apsaugos komisijos (*tietosuojalautakunta*, toliau – inspekcija) dėl asmens duomenų tvarkymo veiklos, kuria užsiima bendrovės *Satakunnan Markkinapörssi Oy* (toliau – *Markkinapörssi*) ir *Satamedia Oy* (toliau – *Satamedia*).

Teisinis pagrindas

Bendrijos teisės aktai

3 Kaip matyti iš 1 straipsnio 1 dalies, direktyva siekiama užtikrinti fizinių asmenų pagrindinių teisių ir laisvių, ypač jų privataus gyvenimo apsaugą tvarkant asmens duomenis.

4 Direktyvos 1 straipsnio 2 dalyje nurodyta:

„Valstybės narės nevaržo ir nedraudžia laisvo asmens duomenų judėjimo tarp valstybių narių dėl priežasčių, susijusių su apsauga, skiriama pagal šio straipsnio 1 dalį.“

5 Direktyvos 2 straipsnyje „Sąvokos“ nurodyta:

„Šioje direktyvoje:

a) „asmens duomenys“ reiškia bet kurią informaciją, susijusią su asmeniu (duomenų subjektu), kurio tapatybė yra nustatyta arba gali būti nustatyta; asmuo, kurio tapatybė gali būti nustatyta, yra tas asmuo, kurio tapatybė gali būti nustatyta tiesiogiai ar netiesiogiai, ypač pasinaudojus nurodytu asmens identifikavimo kodu arba vienu ar keliais to asmens fizinei, fiziologinei, protinei, ekonominei, kultūrinei ar socialinei tapatybei būdingais veiksniais;

b) „asmens duomenų tvarkymas“ (tvarkymas) reiškia bet kurią operaciją ar operacijų rinkinį, automatiniais arba neautomatiniais būdais atliekamus su asmens duomenimis, kaip antai: rinkimas, užrašymas, rūšiavimas, saugojimas, adaptavimas ar keitimas, atgaminimas, paieška, naudojimas, atskleidimas perduodant, platinant ar kitu būdu padarant juos prieinamus, išdėstymas reikiama tvarka ar sujungimas derinant, blokavimas, trynimas ar naikinimas;

c) „asmens duomenų kaupimo rinkmenose sistema“ (rinkmenų sistema) reiškia bet kurį susistemintą pagal specifinius kriterijus prieinamų asmens duomenų rinkinį, kuris gali būti centralizuotas, decentralizuotas arba suskirstytas funkciniu ar geografiniu pagrindu;

<…>“

6 3 straipsnyje direktyvos taikymo sritis apibrėžta taip:

„1. Ši direktyva taikoma automatiniais būdais tvarkant asmens duomenis ištisai arba dalimis ir neautomatiniais būdais tvarkant asmens duomenis, kai tie duomenys sudaro arba yra skirti sudaryti rinkmenų sistemos dalį.

2. Ši direktyva netaikoma tvarkant asmens duomenis:

— kai yra užsiimama tokia veikla, kuri nepatenka į Bendrijos teisės taikymo sritį, kaip antai veikla, kuri numatyta Europos Sąjungos sutarties V ir VI dalyse, taip pat, kai atliekamos tvarkymo operacijos, susijusios su visuomenės saugumu, gynyba, valstybės saugumu (taip pat ir valstybės ekonomine gerove, kai tvarkymo operacija susijusi su valstybės saugumo klausimais) ir su valstybės veiksmais baudžiamosios teisės srityje;

— kai duomenis tvarko fizinis asmuo, užsiimdamas tik asmenine ar namų ūkio veikla.“

7 Santykis tarp asmens duomenų teisinės apsaugos ir saviraiškos laisvės direktyvos 9 straipsniu „Asmens duomenų tvarkymas ir laisvė reikšti savo mintis ir įsitikinimus“ sureglamentuotas taip:

„Valstybės narės numato išimtis ir nukrypimus nuo šio skyriaus bei IV ir VI skyriaus, kai asmens duomenys tvarkomi tik žurnalistikos sumetimais arba meninės ar literatūrinės raiškos tikslais, bet tiktai tuomet, jeigu šios išimtys reikalingos, norint privatumo teisę suderinti su laisve reikšti savo mintis ir įsitikinimus reglamentuojančiomis taisyklėmis.“ (Pataisytas vertimas)

8 Šiuo atžvilgiu direktyvos 37 konstatuojamoji dalis suformuluota taip:

„(37) kadangi, tvarkant asmens duomenis žurnalistikos sumetimais arba literatūrinės ar meninės raiškos tikslais, ypač garsinėje ir vaizdinėje srityje, turėtų būti atleidžiama nuo kai kurių šios direktyvos reikalavimų, kad būtų galima suderinti pagrindines asmenų teises su informacijos laisve, ypač su teise gauti ir skleisti informaciją, kaip garantuojama Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos 10 straipsnyje; kadangi todėl valstybės narės turėtų išdėstyti reikalingas išimtis ir leidžiančias nukrypti nuostatas, kad būtų pasiekta pagrindinių teisių pusiausvyros, taikant bendrąsias priemones dėl duomenų tvarkymo teisėtumo bei priemones dėl duomenų perdavimo į trečiąsias šalis ir dėl priežiūros institucijos galių; kadangi tai vis dėlto neturėtų paskatinti valstybių narių nustatyti išimtis, kai taikomos priemonės, kurios užtikrina tvarkymo saugumą; kadangi bent už šį sektorių atsakingai priežiūros institucijai turėtų būti suteiktos tam tikros *ex post* galios, pavyzdžiui, reguliariai skelbti ataskaitas arba perduoti klausimus nagrinėti teisės institucijoms.“ (Pataisytas vertimas)

9 Direktyvos 13 straipsnyje „Išimtys ir apribojimai“ nurodyta:

„1. Valstybės narės gali priimti teisines priemones, kad apribotų 6 straipsnio 1 dalyje, 10 straipsnyje, 11 straipsnio 1 dalyje bei 12 ir 21 straipsniuose numatytų prievolių ir teisių mastą, kai toks apribojimas yra reikalinga apsaugos priemonė norint užtikrinti:

a) nacionalinį saugumą;

<…>“

10 Direktyvos 17 straipsnyje „Tvarkymo saugumas“ nurodyta:

„1. Valstybės narės numato, kad duomenų valdytojas privalo įgyvendinti tinkamas technines ir organizacines priemones, skirtas apsaugoti, kad asmens duomenys nebūtų netyčia ar neteisėtai sunaikinti ar netyčia prarasti, pakeisti, neleistinai atskleisti ar palikti prieinami, ypač kai tvarkomus duomenis tenka perduoti tinklu, taip pat apsaugoti nuo bet kokių kitų neteisėtų tvarkymo būdų.

Atsižvelgus į technologijų lygį ir jų įdiegimo išlaidas, minėtos priemonės turi užtikrinti tokį saugumo lygį, kuris atitiktų tvarkymo keliamą riziką ir saugotinų duomenų pobūdį.

2. Valstybės narės numato, kad kai duomenys tvarkomi duomenų valdytojo vardu, jis privalo parinkti tokį kitą duomenų tvarkytoją, kuris garantuotų reikiamas techninio saugumo ir organizacines priemones, taikomas tvarkant numatytus duomenis, ir privalo užtikrinti, kad tokių priemonių būtų laikomasi.

<…>“

Nacionalinės teisės aktai

11 1999 m. birželio 11 d. Konstitucijos (*perustuslaki* (731/1999)) 10 straipsnio 1 dalyje nurodyta:

„Kiekvienam asmeniui garantuojama privatus gyvenimo, garbės ir būsto neliečiamybė. Išsamias asmens duomenų teisinės apsaugos nuostatas numato įstatymas.“

12 Pagal Konstitucijos 12 straipsnį:

„Kiekvienam asmeniui garantuojama saviraiškos laisvė. Saviraiškos laisvė apima teisę be išankstinių apribojimų reikšti, skelbti ir gauti informaciją, nuomonę ir kitas žinias. Išsamias naudojimosi saviraiškos laisve taisykles numato įstatymas. <…>

Valdžios institucijų turimi dokumentai ir įrašai yra vieši, išskyrus konkrečius atvejus, kai jų atskleidimas, remiantis privalomaisiais pagrindais, ribojamas įstatymu. Kiekvienas asmuo turi teisę gauti viešą dokumentų ir įrašų informaciją.“

13 Direktyvą į nacionalinę teisę perkeliantis 1999 m. balandžio 22 d. Asmens duomenų įstatymas *(henkilötietolaki (523/1999))* taikomas tokių duomenų tvarkymui (2 straipsnio 1 dalis), išskyrus asmens duomenų bylas, kuriose laikoma tik per visuomenės informavimo priemones paskelbta informacija (2 straipsnio 4 dalis). Šis įstatymas asmens duomenų tvarkymui žurnalistikos, meninės ir literatūrinės raiškos tikslais taikomas tik iš dalies (2 straipsnio 5 dalis).

14 Asmens duomenų įstatymo 32 straipsnyje numatyta, kad duomenų tvarkytojas privalo imtis tinkamų organizacinių ir techninių priemonių, skirtų apsaugoti asmens duomenis nuo neteisėtos prieigos, atsitiktinio ar neteisėto sunaikinimo, pakeitimo, perleidimo arba perdavimo, taip pat nuo bet kokio kito neteisėto tvarkymo.

15 1999 m. gegužės 21 d. Valdžios institucijų veiklos viešumo įstatymu *(laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta (621/1999))* reglamentuojama ir prieiga prie informacijos.

16 Pagal Valdžios institucijų veiklos viešumo įstatymo 1 straipsnio 1 dalyje įtvirtintą bendrąją taisyklę šiame įstatyme numatyti dokumentai yra vieši.

17 Šio įstatymo 9 straipsnyje nurodyta, kad kiekvienas asmuo turi teisę susipažinti su minėtų valdžios institucijų dokumentais.

18 To paties įstatymo 16 straipsnio 1 dalyje nustatytos susipažinimo su tokiu dokumentu sąlygos. Šioje nuostatoje numatyta, kad su dokumento turiniu valdžios institucijos gali supažindinti arba žodžiu, arba pateikdamos dokumentą savo patalpose, kur su juo būtų galima susipažinti, darytis kopiją, išklausyti ar gauti spausdintą arba paskelbtą jo kopiją.

19 Šio straipsnio 3 dalyje nustatytos sąlygos, kuriomis duomenys, esantys valdžios institucijų tvarkomose bylose, kuriose yra asmens duomenų, gali būti perduoti:

„Išskyrus įstatymu numatytas išimtis, asmens duomenų bylos spausdinta arba paskelbta kopija arba joje esantys duomenys elektronine forma gali būti perduoti gavėjui, jei pagal asmens duomenų apsaugai taikomas nuostatas gavėjas turi teisę saugoti ir naudoti šiuos duomenis. Tačiau tiesioginės rinkodaros, apklausų arba rinkos tyrimų tikslais tokie duomenys gali būti perleisti, tik jei tai konkrečiai numatyta įstatyme arba duomenų subjekto sutikimu.“

20 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pažymi, kad 1999 m. gruodžio 30 d. Mokestinių duomenų viešumo ir konfidencialumo įstatymas *(laki verotustietojen julkisuudesta ja salassapidosta (1346/1999))* yra aukštesnės teisinės galios teisės aktas nei Asmens duomenų įstatymas ar Valdžios institucijų veiklos viešumo įstatymas.

21 Pagal šio įstatymo 2 straipsnį Valdžios institucijų veiklos viešumo įstatymo ir Asmens duomenų įstatymo nuostatos taikomos mokestiniams dokumentams ir duomenims, jei įstatyme nenumatyta kitaip.

22 To paties įstatymo 3 straipsnyje nurodyta:

„Mokestiniai duomenys skelbiami šiame įstatyme nustatyta tvarka.

Bet kuris asmuo turi teisę susipažinti su mokesčių inspekcijos turimais viešais mokestiniais dokumentais Valdžios institucijų veiklos viešumo įstatyme numatyta tvarka, jei šiame įstatyme nenumatyta kitaip.“

23 Pagal minėto įstatymo 5 straipsnio 1 dalį metinėje deklaracijoje pateikiami apmokestinamojo asmens vardas ir pavardė, gimimo data ir gyvenamoji komuna yra vieša informacija. Vieša taip pat yra ši informacija:

„1) apmokestinamosios darbo pajamos (nuo kurių skaičiuojamas nacionalinis mokestis);

2) apmokestinamosios pajamos iš kapitalo ir apmokestinamasis turtas (nuo kurių skaičiuojamas nacionalinis mokestis);

3) apmokestinamosios pajamos (nuo kurių skaičiuojamas komunos mokestis);

4) pajamų ir turto mokesčiai, komunos mokestis ir bendra išieškomų mokesčių ir su jais susijusių mokėjimų suma.

<…>“

24 Galiausiai Baudžiamojo kodekso *(rikoslaki)* su pakeitimais, padarytais Įstatymu 531/2000, 24 skirsnio 8 straipsnyje numatyta bausmė už privatų gyvenimą pažeidžiančios informacijos atskleidimą. Baudžiama ir už informacijos, insinuacijų arba vaizdų apie kito asmens privatų gyvenimą, galinčių padaryti atitinkamam asmeniui žalos, pažeminti jį arba pakirsti pasitikėjimą juo, paskleidimą daugeliui asmenų per visuomenės informavimo arba kitas priemones.

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

25 Daugelį metų *Markkinapörssi* renka iš Suomijos mokesčių institucijų viešus duomenis ir rengia šių duomenų ištraukas skelbti žurnalo *Veropörssi* regioniniuose leidiniuose.

26 Šiuose leidiniuose skelbiami 1,2 milijonų fizinių asmenų, kurių pajamos yra didesnės nei nustatytas dydis, vardai bei pavardės, kapitalo pajamos, darbo pajamos ir informacija apie jų turto mokesčius 100 eurų tikslumu. Ši informacija abėcėles tvarka pateikiama pagal komunas ir pajamų rūšis suskirstytame sąraše.

27 Pasak prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo, *Markkinapörssi* nurodo, kad, pateikus prašymą, atskleistieji asmens duomenys gali būti pašalinti iš žurnalo *Veropörssi* be papildomo užmokesčio.

28 Nors šiame žurnale yra ir straipsnių, santraukų ir skelbimų, jo pagrindinis tikslas – skelbti mokestinius asmens duomenis.

29 *Markkinapörssi* perleido tiems patiems akcininkams priklausančiai bendrovei *Satamedia* žurnale *Veropörssi* paskelbtus asmens duomenis CD-ROM diskais siekiant platinti per SMS sistemą. Dėl to šios dvi bendrovės pasirašė sutartį su mobiliojo telefono ryšio bendrove, kuri bendrovei *Satamedia* įdiegė SMS paslaugą, leidžiančią mobiliojo ryšio telefonų naudotojams už maždaug 2 eurų dydžio mokestį į savo telefoną gauti *Veropörssi* paskelbtus duomenis. Pateikus prašymą asmens duomenys pašalinami iš paslaugos teikimo duomenų bazės.

30 *Tietosuojavaltuutettu* ir *Tietosuojalautakunta*, už duomenų apsaugą atsakingos Suomijos institucijos, prižiūri asmens duomenų tvarkymą ir turi teisę priimti sprendimą Asmens duomenų įstatyme nustatytomis sąlygomis.

31 Iš privačių asmenų gavęs skundus dėl jų privataus gyvenimo pažeidimo *Tietosuojavaltuutettu*, atlikęs *Markkinapörssi* ir *Satamedia* veiklos patikrinimą, 2004 m. kovo 10 d. paprašė *Tietosuojalautakunta* uždrausti šioms bendrovėms tęsti minėtą asmens duomenų tvarkymo veiklą.

32 *Tietosuojalautakunta* atmetus šį prašymą, *Tietosuojavaltuutettu* pareiškė ieškinį Helsinkio administraciniame teisme (*Helsingin hallinto-oikeus*), kuris jį taip pat atmetė. Tuomet *Tietosuojavaltuutettu* pateikė apeliacinį skundą *Korkein hallinto-oikeus*.

33 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas paaiškina, kad *Tietosuojavaltuutettu* apeliacinis skundas teikiamas ne dėl Suomijos valdžios institucijų atliekamo informacijos perleidimo. Jis taip pat nurodo, kad nėra ginčo dėl nagrinėjamų mokestinių duomenų viešumo. Kita vertus, jam kyla abejonių dėl paskesnio duomenų tvarkymo.

34 Tokiomis aplinkybėmis jis nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

„1. Ar „asmens duomenų tvarkymu“ direktyvos <…> 3 straipsnio 1 dalies prasme gali būti laikoma veikla, kurią sudaro duomenų apie fizinių asmenų darbo arba kapitalo pajamas bei apie jų turtą:

a) rinkimas iš mokesčių institucijų viešų dokumentų ir tvarkymas siekiant juos paskelbti;

b) paskelbimas kiekvienai komunai atskirai skirtais išsamiais sąrašais, išdėsčius abėcėlės tvarka ir suskirsčius pagal pajamų rūšis;

c) perleidimas CD-ROM diskais siekiant naudoti komerciniais tikslais;

d) tvarkymas teikiant SMS paslaugą, kuria naudodamiesi mobiliojo ryšio naudotojai, išsiuntę tam tikro asmens pavardę ir gyvenamąją komuną, gauna informaciją apie šio asmens darbo bei kapitalo pajamas ir apie jo turtą?

2. Ar direktyva <...> turi būti aiškinama taip, kad įvairios pirmojo klausimo a–d punktuose nurodytos veiklos rūšys gali būti laikomos „asmens duomenų tvarkymu tik žurnalistikos tikslais“ direktyvos 9 straipsnio prasme, jeigu atsižvelgiama į tai, kad daugiau kaip 1 milijono mokesčių mokėtojų duomenys buvo surinkti iš dokumentų, kurie yra vieši, vadovaujantis prieigą prie informacijos reglamentuojančiais nacionalinės teisės aktais? Ar vertinant svarbu tai, kad pagrindinis šios veiklos tikslas yra paskelbti minėtus duomenis?

3. Ar direktyvos <…> 17 straipsnį, atsižvelgiant į direktyvos principus ir tikslą, reikia aiškinti taip, kad jis draudžia surinktų duomenų paskelbimą žurnalistikos tikslais ir jų perleidimą komerciniais tikslais?

4. Ar direktyvą <…> reikia aiškinti taip, kad asmens duomenų bylos, apimančios tik visuomenės informavimo priemonėmis jau paskelbtą informaciją, visiškai nepatenka į direktyvos taikymo sritį?“

Dėl prejudicinių klausimų

Dėl pirmojo klausimo

35 Reikia konstatuoti, jog šiame klausime nurodyti duomenys, t. y. daugiau nei nustatytas dydis pajamų gaunančių asmenų vardai ir pavardės bei jų darbo bei kapitalo pajamos 100 eurų tikslumu, yra asmens duomenys direktyvos 2 straipsnio a punkto prasme, nes jie yra „informacija, susijusi su asmeniu, kurio tapatybė yra nustatyta arba gali būti nustatyta“ (taip pat žr. 2003 m. gegužės 20 d. Sprendimo *Österreichischer Rundfunk ir kt.*, C-465/00, C-138/01 ir C-139/01, Rink. p. I-4989, 64 punktą).

36 Taip pat pakanka tik konstatuoti, kad iš direktyvos 2 straipsnio b punkto formuluotės aiškiai matyti, jog šiame klausime nurodyta veikla yra „asmens duomenų tvarkymas“ šios nuostatos prasme.

37 Todėl į pirmąjį klausimą reikia atsakyti, jog direktyvos 3 straipsnio 1 dalį reikia aiškinti taip, kad veiklą, kurią sudaro duomenų apie fizinių asmenų darbo arba kapitalo pajamas bei apie jų turtą:

— rinkimas iš mokesčių institucijų viešų dokumentų ir tvarkymas siekiant juos paskelbti,

— paskelbimas kiekvienai komunai atskirai skirtais išsamiais sąrašais, išdėsčius abėcėlės tvarka ir suskirsčius pagal pajamų rūšis,

— perleidimas CD-ROM diskais siekiant naudoti komerciniais tikslais,

— tvarkymas teikiant SMS paslaugą, kuria naudodamiesi mobiliojo ryšio naudotojai, išsiuntę tam tikro asmens pavardę ir gyvenamąją komuną, gauna informaciją apie šio asmens darbo bei kapitalo pajamas ir apie jo turtą,

reikia laikyti „asmens duomenų tvarkymu“ šios nuostatos prasme.

Dėl ketvirtojo klausimo

38 Ketvirtuoju klausimu, kurį reikia nagrinėti po pirmojo, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės klausia, ar asmens duomenų tvarkymo veikla, kaip antai nurodyta pirmojo klausimo c ir d punktuose, vykdoma su asmens duomenų bylomis, kurios apima tik visuomenės informavimo priemonėmis jau paskelbtą informaciją, patenka į direktyvos taikymo sritį.

39 Šiuo atžvilgiu ši direktyva pagal jos 3 straipsnio 2 dalį netaikoma asmens duomenų tvarkymui dviem konkrečiais atvejais.

40 Pirmasis atvejis susijęs su asmens duomenų tvarkymu, kai užsiimama į Bendrijos teisės taikymo sritį nepatenkančia veikla, kaip antai numatyta Europos Sąjungos sutarties V ir VI dalyse, ir kai atliekamos tvarkymo operacijos, susijusios su visuomenės saugumu, gynyba, valstybės saugumu (taip pat ir valstybės ekonomine gerove, kai tvarkymo operacija susijusi su valstybės saugumo klausimais) ir su valstybės veiksmais baudžiamosios teisės srityje.

41 Šios nuostatos pirmoje įtraukoje kaip pavyzdžiai nurodytos veiklos rūšys visais atvejais priskirtinos valstybės ar valstybės institucijų, o ne privačių subjektų veiklos sritims. Jos skirtos apibrėžti šioje nuostatoje numatytą išimtį taip, kad ši išimtis būtų taikoma tik aiškiai šioje nuostatoje paminėtai arba tai pačiai kategorijai galimai priskirti veiklai (*ejusdem generis*) (žr. 2003 m. lapkričio 6 d. Sprendimo *Lindqvist*, C-101/01, Rink. p. I-12971, 43 ir 44 punktus).

42 Tačiau asmens duomenų tvarkymo veikla, minima pirmojo klausimo c ir d punktuose, yra privačių bendrovių vykdoma veikla. Ji visiškai nepatenka į viešosios valdžios vykdomos visuomenės saugumo veiklos sritį. Todėl tokios veiklos negalima prilyginti numatytajai direktyvos 3 straipsnio 2 dalyje (šiuo atžvilgiu žr. 2006 m. gegužės 30 d. Sprendimo *Parlamentas prieš Tarybą*, sujungtos bylos C-317/04 ir C-318/04, Rink. p. I-4721, 58 punktą).

43 Kalbant apie antrąjį atvejį, numatytą šios nuostatos antroje įtraukoje, šiai išimčiai skirtoje direktyvos 12 konstatuojamojoje dalyje, kaip fizinio asmens, užsiimančio tik asmenine ar namų ūkio veikla, atliekamo duomenų tvarkymo pavyzdys, nurodomas susirašinėjimas ar adresų užrašų saugojimas.

44 Iš to išplaukia, kad šią antrąją išimtį reikia aiškinti kaip numatančią tik tokią veiklą, kuria privatūs asmenys užsiima neperžengdami privataus ar šeimos gyvenimo ribų (žr. minėto sprendimo *Lindqvist* 47 punktą). Taip akivaizdžiai nėra *Markkinapörssi* ir *Satamedia* veiklos, kurią vykdant surinktus duomenis siekiama pateikti neapibrėžtam kiekiui asmenų, atveju.

45 Todėl reikia daryti išvadą, kad asmens duomenų tvarkymo veikla, kaip antai nurodyta pirmojo klausimo c ir d punktuose, nėra kuris nors iš direktyvos 3 straipsnio 2 dalyje numatytų atvejų.

46 Be kita ko, reikia paminėti, kad direktyvoje nenumatyta jokių kitų jos taikymo srities apribojimų.

47 Šiuo atžvilgiu generalinė advokatė savo išvados 125 punkte nurodo, kad direktyvos 13 straipsnis leidžia nukrypti tik nuo tam tikrų šios direktyvos nuostatų, tačiau ne nuo jos 3 straipsnio.

48 Galiausiai reikia pažymėti, kad bendrasis leidimas netaikyti direktyvos paskelbtųjų duomenų atžvilgiu panaikintų didžiąją jos prasmės dalį. Valstybėms narėms pakaktų paskelbti duomenis tam, kad jiems būtų netaikoma direktyvoje numatyta apsauga.

49 Todėl į ketvirtąjį klausimą reikia atsakyti, kad asmens duomenų tvarkymo veikla, kaip antai nurodyta pirmojo klausimo c ir d punktuose, vykdoma su viešosios valdžios institucijų bylose esančiais asmens duomenimis, kurie apima tik visuomenės informavimo priemonėse jau paskelbtą informaciją, patenka į direktyvos taikymo sritį.

Dėl antrojo klausimo

50 Antruoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės klausia, ar direktyvos 9 straipsnį reikia aiškinti taip, kad pirmojo klausimo c ir d punktuose nurodyta veikla, susijusi su pagal nacionalinės teisės aktus viešais pripažįstamuose dokumentuose esančiais duomenimis, laikytina asmens duomenų

tvarkymo tik žurnalistikos tikslais veikla. Papildomai šis teismas prašo paaiškinti, ar vertinant svarbu tai, kad pagrindinis šios veiklos tikslas yra paskelbti minėtus duomenis.

51 Pirmiausia reikia pažymėti, kad pagal nusistovėjusią teismo praktiką direktyvos nuostatos turi būti aiškinamos atsižvelgiant į jos tikslą ir ja įtvirtintą sistemą (šiuo atžvilgiu žr. 2008 m. rugsėjo 11 d. Sprendimo *Caffaro*, C-265/07, Rink. p. I-7085, 14 punktą).

52 Šiuo atžvilgiu neginčijama, kaip matyti iš direktyvos 1 straipsnio, kad ja siekiama, jog sudarydamos sąlygas asmens duomenims laisvai judėti valstybės narės užtikrintų fizinių asmenų pagrindinių teisių ir laisvių, ypač jų privataus gyvenimo apsaugą tvarkant minėtus duomenis.

53 Tačiau šio tikslo negalima siekti neatsižvelgiant į tai, kad minėtas pagrindines teises reikia tam tikru mastu derinti su pagrindine teise į saviraiškos laisvę.

54 Toks derinimas numatytas direktyvos 9 straipsnyje. Kaip matyti visų pirma iš 37 konstatuojamosios dalies, šios direktyvos 9 straipsniu siekiama suderinti dvi pagrindines teises, t. y. pirma, privataus gyvenimo apsaugą ir, antra, saviraiškos laisvę. Ši užduotis tenka valstybėms narėms.

55 Siekiant suderinti šias dvi „pagrindines teises“ direktyvos prasme, valstybės narės įpareigojamos numatyti tam tikras nuo duomenų apsaugos, taigi ir nuo pagrindinės teisės į privatų gyvenimą, nukrypstančias nuostatas ir apribojimus, numatytus šios direktyvos II, IV ir VI skyriuose. Tokios nukrypstančios nuostatos privalo būti numatytos tik žurnalistikos arba meninės ar literatūrinės raiškos tikslais, kurie yra susiję su pagrindine teise į saviraiškos laisvę, ir tik tuo atveju, jei jos yra reikalingos suderinti teisę į privatų gyvenimą su saviraiškos laisvę reglamentuojančiomis taisyklėmis.

56 Siekiant atsižvelgti į saviraiškos laisvės svarbą visai demokratinei bendruomenei reikia, pirma, su ja susijusias sąvokas, įskaitant žurnalistiką, aiškinti plačiai. Antra, siekiant subalansuotos šių dviejų pagrindinių teisių pusiausvyros, pagrindinės teisės į privatų gyvenimą apsauga reikalauja, kad nuo pirmiau nurodytų direktyvos skirsniuose numatytų duomenų apsaugos nukrypstančios nuostatos ir apribojimai griežtai atitiktų būtinumo sąlygą.

57 Atsižvelgiant į šį kontekstą, reikia išskirti šias aplinkybes.

58 Pirma, kaip savo išvados 65 punkte nurodė generalinė advokatė ir kaip matyti iš direktyvos parengiamųjų darbų medžiagos, direktyvos 9 straipsnyje numatytos išimtys ir leidimai nukrypti taikomi ne tik visuomenės informavimo įmonėms, bet ir bet kuriam asmeniui, užsiimančiam žurnalistika.

59 Antra, tai, kad viešų duomenų skelbimu siekiama pelno, *a priori* nepanaikina galimybės šią veiklą laikyti „tik žurnalistikos tikslais“ vykdoma veikla. Kaip *Markkinapörssi* bei *Satamedia* nurodo savo pastabose, o generalinė advokatė – savo išvados 82 punkte,

vykdydama veiklą kiekviena įmonė siekia pelno. Tam tikra komercinė sėkmė gali būti netgi profesionalios žurnalistikos išlikimo *sine qua non* sąlyga.

60 Trečia, reikia atsižvelgti į informacijos perdavimo ir skleidimo priemonių raidą ir jų daugėjimą. Kaip pažymėjo visų pirma Švedijos vyriausybė, sutvarkytų duomenų perdavimo laikmena, nesvarbu, ar ji būtų klasikinė, kaip antai popierius arba radijo bangos, ar elektroninė, kaip antai internetas, neturi lemiamos reikšmės vertinant, ar veikla vykdoma „tik žurnalistikos tikslais“.

61 Iš viso to, kas išdėstyta, išplaukia, kad veikla, kaip antai nagrinėjama pagrindinėje byloje, susijusi su pagal nacionalinės teisės aktus viešais pripažįstamuose dokumentuose esančiais duomenimis, gali būti vertinama kaip „žurnalistikos veikla“, jei ja visuomenei siekiama skleisti informaciją, nuomones ar idėjas bet kokiu perdavimo būdu. Šia veikla gali užsiimti ne tik visuomenės informavimo įmonės ir ja gali būti siekiama pelno.

62 Todėl į antrąjį klausimą reikia atsakyti, jog direktyvos 9 straipsnį reikia aiškinti taip, kad pirmojo klausimo a–d punktuose nurodytą veiklą, susijusią su pagal nacionalinės teisės aktus viešais pripažįstamuose dokumentuose esančiais duomenimis, reikia laikyti asmens duomenų tvarkymo veikla, vykdoma „tik žurnalistikos tikslais“ šios nuostatos prasme, jeigu jos vienintelis tikslas yra skleisti visuomenei informaciją, nuomones ar idėjas, o tai nustatyti turi nacionalinis teismas.

Dėl trečiojo klausimo

63 Trečiuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės klausia, ar direktyvos 17 straipsnį reikia aiškinti taip, kad jis draudžia skelbti žurnalistikos tikslais surinktus duomenis ir juos perleisti komerciniais tikslais.

64 Atsižvelgiant į atsakymą, pateiktą į antrąjį klausimą, į šį klausimą atsakyti nereikia.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

65 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (didžioji kolegija) nusprendžia:

1. 1995 m. spalio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 95/46/EB dėl asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo 3 straipsnio 1 dalį reikia aiškinti taip, kad veiklą, kurią sudaro duomenų apie fizinių asmenų darbo arba kapitalo pajamas bei apie jų turtą:

— **rinkimas iš mokesčių institucijų viešų dokumentų ir tvarkymas siekiant juos paskelbti,**

— **paskelbimas kiekvienai komunai atskirai skirtais išsamiais sąrašais, išdėsčius abėcėlės tvarka ir suskirsčius pagal pajamų rūšis,**

— **jų perleidimas CD-ROM diskais siekiant naudoti komerciniais tikslais,**

— **jų tvarkymas teikiant SMS paslaugą, kuria naudodamiesi mobiliojo ryšio naudotojai, išsiuntę tam tikro asmens pavardę ir gyvenamąją komuną, gauna informaciją apie šio asmens darbo bei kapitalo pajamas ir apie jo turtą,**

reikia laikyti „asmens duomenų tvarkymu“ šios nuostatos prasme.

2. Direktyvos 95/46 9 straipsnį reikia aiškinti taip, kad pirmojo klausimo a–d punktuose nurodytą veiklą, susijusią su pagal nacionalinės teisės aktus viešais pripažįstamuose dokumentuose esančiais duomenimis, reikia laikyti asmens duomenų tvarkymo veikla, vykdoma „tik žurnalistikos tikslais“ šios nuostatos prasme, jeigu jos vienintelis tikslas yra skleisti visuomenei informaciją, nuomones ar idėjas, o tai nustatyti turi nacionalinis teismas.

3. Asmens duomenų tvarkymo veikla, kaip antai nurodyta pirmojo klausimo c ir d punktuose, susijusi su viešosios valdžios institucijų bylose esančiais asmens duomenimis, kurie apima tik visuomenės informavimo priemonėse jau paskelbtą informaciją, patenka į Direktyvos 95/46 taikymo sritį.

Parašai.